

Ć

ĆAJA, Vicarius

Intendant; isti rang u arnautluku: Čobanbaša.

ĆEHAJA

Ne zaboraviti na kapu-ćehaja. Neka vrsta srpskog poklisara kod otomanske Porte do godine 1867.

ĆEHAJA

Nije kapećehaja nego kapućehaja. Nije: »neka vrsta srpskog poklisara« nego diplomatski rang, koji određuje jednu funkciju koja historijski egzistira. Ćehaja, v. ćaja vicarius, koji kućom upravlja, intendant u naše vrijeme. Vidi diplomatsku karijeru Jovana Ristića. Mi pišemo ovu Enciklopediju i za Srbijance.

ĆEJF

Ćejf je ušao i ćorsokak! A nisu ušli: ćaća, ćaće, ćaćko, ćajko, ćale, ćaknut, ćatip (Kjatih), ćepanak ili ćefenak, vratašca dućanska, u prenesenom smislu pojam: sjedi na ćepenku, posao generacija; formula za mentalitet;

ĆELIJA

Cellula monachi; politička organizaciona jedinica ilegalnih komunističkih partija. U biologiji osnovna građa: stanica!

ĆEPENAK

Dosta mi je već tih »istočnih zemalja«! Ne štampamo ovu Enciklopediju u Štajerskoj. »Pa imadem u novoj čaršiji, tu imadem trista ćepenaka«, da se briše.

ĆERAMIDA, keramida, tigula, cigla.

ĆEREMIT

Nema nikakva smisla da uđe ćeremit, ako nismo uvrstili ćeramidu. Osim toga žlijebnjak je čisti lokalizam, kovanica najnovijeg datuma. Nitko tako ne govori. Ćeramida je cigla obična, a ćeremit je kuriozum. Citira se u jednog jedinog pisca XVIII vijeka: »Upenga na jednoj opeki aliti ćeremitu grad Jerusolim«. Kakav je to žlijebnjak, kad nema nikakve veze s olukom, jer je obična cigla iliti opeka, ovdje očito u prenesenom smislu čitava stijena, jer kako bi inače netko (po svoj prilici slikar) upengao ili mogao da upenga na jednoj cigli čitav grad Jerusolim? A ćeremit je crijep i ništa drugo. Dakle, kad mi kažemo da se crijep

upotrebljavao do nedavno u Bosni, a da ga je u novije vrijeme potisnuo tvornički crijep, onda smo se sami zapleli u zapletaju naših vlastitih intelektualnih crijeva.

ĆERKA, a i sve u vezi s njom u grani rodoslovlja.

ĆERPIĆ

»Nepečena opeka od zemlje«. Od čega se peku cigle? Od zemlje. Bile pečene ili nepečene, cigle se prave od zemlje i dovoljno da se kaže ćerpić, nepečena cigla, ostalo je suvišno. Upotrebljava se kao građevni materijal u Makedoniji, Bosni i Srbiji, briše se. Isto tako ciglar zove se turski ćerpidžija, i to se briše.

ĆERPIĆ, kerpić.

ĆESAR, ćesarija, riječ koja traje vjekovima kao vrlo važan politički pojam.

ĆETEN HALVA, alva od lanena sjemena: pokoljenjima slatka večera.

ĆEVAPČIĆI

»Mali valjušci od sitno isjeckana svinjskog, govetskog i ovčjeg mesa, pečeni na roštilju«. Prije svega »valjušci«. Svakako ne valjušci! Tu riječ izmislila je Marija Kumičić po Katarini Prato iz bečke kuhinje. Tako se zovu nokerli, ali nitko živ ne upotrebljava taj naziv, osim naših zagrebačkih jelovnika po boljim restaurantima. Kad smo već kod valjušaka, t.j. nokerla, oni su ili nokerli t.j. valjušci ili nisu, ali »mali valjušci« su besmisao. Neka nas netko dovati iz jedne srbijanske intelektualne ćevabdžinice, s tim našim »malim valjušcima«, pak da vidite kako ćemo se provesti. Meso isječeno na komadiće, ispečeno na žaru i t.d.

ĆIFTA kao socijalni pojam kroz generacije; u prenesenom smislu i danas živa riječ.

ĆILIBAR; mundštuk, cigarluk od ćilibara.

ĆILIM, ćilimarstvo, ćilimar; pirotski ćilim, bosanski kilimovi itd.

ĆILIM

Ne može da ide. Bez obzira na njihovo »klčćanje« sa bizarnim akcentom na ě, ne može! Sasvim nepismeno.

ĆIPIKO, Ivo

Čitav tekst neka glasi ovako:

ĆIPIKO, Ivo, književnik (Kaštel Novi, 1869–1923). U prvim pripovijetkama pejzažist i lirski realist sela sa dosta etnografskih elemenata iz života dalmatinskog seljaka, pod utjecajem seoske beletristike osamdesetih godina prošlog stoljeća. Štampao četiri knjige pripovijedaka i nekoliko romana i dvije knjige bilježaka i dojmova iz Balkanskog i I svjetskog rata.

Primorske duše s jadranskih obala, Sa ostrva, Kraj mora, Pauci, Utisci iz rata, Sa solunskog fronta.

ĆIRILICA

Tekst Evy Verone da se tačno pregleda.

ĆIRILICA

Za ćirilicu odrediti 48 redaka, jedva pola stupca u ovoj Enciklopediji, u svakom je slučaju suviše malen prostor. Dati ćirilicu na korecenziju u Beograd Radojičiću Spadalu. Ćurpilića begova u ovoj Enciklopediji ima više nego ćirilice! Čitav taj jelovnik od ćufteta do ćevapčića je stari, helenski, antički, mediteranski, vizantijski, latinski jelovnik, kulturno historijski uzevši. Antika je sve faširala i prelijevala sosovima i medom. To bi valjalo osvijetliti gastronomski.

Tko je pisao o Ćirilu i Metodu i o Ćirilici?

GENERALNA NAPOMENA U VEZI SA ĆIRILICOM

Citiram: »Osim slavenskih naroda – Rusa, Ukrajinaca, Bjelorusa, Bugara, Makedonaca i Srba s Crnogorcima – ćir. se pismom služi danas i više finougrijskih, turskih i nekih drugih azijskih naroda u sklopu SSSR-a« Postoji neki protokol. Ova Enciklopedija je srpska upravo toliko koliko i hrvatska, jer je južnoslovenska. Ćirilica je, nema sumnje, naše narodno južnoslovensko pismo. Pak postoji valjda neki protokolarni red, po kome ne treba onda da sami sebe svrstavamo među razne slavenske i neslavenske narode, kao da pišemo ovu Enciklopediju za Groenland. Distance, naime, iz ove naše perspektive, spram tih problema su interastralne.

ĆITAP, Biblija.

ĆIVOT, arca, kovčeg sa svetačkim moštima: cista in qua servantur sanctorum ossa itd.

ĆOROVIĆ, Vladimir

Citiram: »U početku se bavio više literarnom kritikom, poslije postepeno prelazio na historiju.« Kada to u početku? Od svoje 25-te godine čovjek važi za historika. Ovakva formulacija nosi u sebi nesumnjivo jednu negativnu tendencu. Neka se briše. Nije on »postepeno prelazio na historiju«, nego spada među važnije historike od 1918 do smrti. Jedini je uostalom napisao historiju Jugoslavije.

ĆUPRILIĆI

Opet jedna istaknuta porodica koja je dala nekoliko ljubitelja nauke i književnosti, a poslije se pretvorila u vezirsku dinastiju. Rečeno je već i ponavljam: navedite nosioce toga prezimena kronološkim redom, navedite ih kao ličnosti individualne i ako su u nekom srodstvu navedite i to tko je koga rodio, tko je kome sin, nećak, unuk itd. Dosadno!

I. Köprülü ili Kjuprili ili Kjujerli Mehmed (1585–1661), upravnik Damaska, Tripolisa i Jerusalima, veliki vezir itd.

Ahmed (1626–1676), sin Mehmedov, veliki vezir (1661–1676). Oljuštite ove tekstove od suvišnih superlativa koji zvuče naivno i tako redom: Mustafa Husein, Numan i Ahmed.